

Evaluatie maatregelen Notitie Stimuleren Particulier en Agrarisch Natuurbeheer 2003.

Stimuleren particulier natuurbeheer	maatregel	Toelichting
1. Subsidiering landgoedvisies.	vervalt	Het opstellen van landgoedvisies wordt gezien als een verantwoordelijkheid van de landgoedeigenaar. In 2003 zijn de subsidiemogelijkheden stopgezet.
2. Pilot afronding landgoederen Gelderse vallei.	deels uitgevoerd	Op basis van afspraken gemaakt in het veiligstellingsoverleg is er in 2002 een eerste inventarisatie verricht van afrondingswensen van landgoederen in de Gelderse vallei. Hier hebben 4 grote landgoederen op gereageerd. In 2004 heeft de provincie met het UPG aanvullende criteria besproken voor het in beeld brengen van afrondingswensen. Gegevens en criteria worden gebruikt bij het opstellen van een provinciaal beleidskader voor de ombuiging van minder verwerving naar meer beheer in 2005.
3. Subsidiering ontpachting op landgoederen.	uitgevoerd	In 2002 is er vooruitlopend op een regeling subsidie verstrekt voor ontpachting van landbouwgronden op het landgoed Vollenhoven. Op 13 januari 2004 hebben Gedeputeerde staten de Notitie ontpachting op landgoederen vastgesteld. Deze notitie bevat een aantal criteria voor een provinciale bijdrage en maximeert deze tot € 10.000,- per ha in natuur om te vormen gronden. In november 2004 wordt voorgesteld om een subsidie van € 116.000 te verstrekken voor de ontpachting van 35 ha landbouwgrond.
4. Pilot De Venen doorlevering nieuwe natuur door DLG aan particulieren/agrariërs.	uitgevoerd	De belangstelling voor particulier natuurbeheer in de Venen is tot nu toe gering, in tegenstelling tot gebieden zoals het Langbroekerweteringgebied en de Gelderse Vallei. Dit heeft te maken met de moeilijke inpasbaarheid van particulier natuurbeheer in een reguliere agrarische bedrijfsvoering en met de mate waarin men nog onbekend is met deze materie. In het gebied de Venen is 14 ha nieuwe natuur doorgeleverd aan een agrariër. Hier is een contract particulier natuurbeheer afgesloten. Doorlevering van nieuwe natuur wordt voor 1 maart 2005 verder uitgewerkt in het provinciaal beleidskader ombuiging van minder verwerving naar meer beheer.
5. De provincie bevordert dat via de evaluatie van het Programma beheer in 2003 de subsidieregeling natuurbeheer aantrekkelijker wordt gemaakt.	uitgevoerd blijft wel aandachtspunt	De provincie Utrecht heeft in IPO-verband bijgedragen aan de evaluatie en aanpassingen van het programma beheer. Op een aantal punten zijn er verbeteringen in de regeling en bij de aanvraagbegeleiding door DLG (en de provincie) aangebracht. Er zijn echter nog steeds verbeterpunten in de regelingen. In IPO-verband wordt hier nog steeds aandacht voor gevraagd.
5a. Zekerheid voor middelen op lange termijn	niet haalbaar	De provincies hebben bij LNV gepleit voor continuïteit van de middelen. Dit past bij een betrouwbare overheid. De minister heeft extra geld beschikbaar gesteld (ten laste van het budget grondverwerving) voor particulier natuurbeheer. Hiermee kon het toegenomen aantal aanvragen particulier natuurbeheer alsnog worden gehonoreerd. In de begroting van LNV is aangegeven welke bedragen er de komende jaren beschikbaar zijn voor de realisatie van de EHS. Helaas kunnen er in een tijd van bezuinigingen geen keiharde garanties gegeven worden over toekomstige vergoedingen.

Bijlage 1 notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer
 Versie 5 datum 15 december 2004

5b. Verhoging van vergoedingen	deels uitgevoerd	Verhoging van de beheersbijdrage heeft niet plaatsgevonden en is nog steeds knelpunt. Natuurbeschermingsorganisaties leggen op het beheer van bepaalde typen natuur eigen geld bij. Uit recente gesprekken met het Expertisecentrum van LNV wordt opgemaakt dat een structurele vergoeding van de beheersbijdragen niet valt te verwachten. Wel wordt het waardeverlies bij functieverandering (van landbouw in nieuwe natuur) sinds kort op taxatiebasis in 1 keer uitgekeerd (i.p.v. 30 jaarlijkse termijnen). Er zijn recent wel klachten gekomen dat de taxatie van de restwaarde van deze gronden (de natuurwaarden) te hoog zou zijn. De provincie zal dit samen met DLG onderzoeken.
5c. De uitsluiting van particulier natuurbeheer in landinrichtingsprojecten opheffen.	uitgevoerd	Naar aanleiding van dit probleem in het landinrichtingsgebied Bodegraven-Noord heeft de provincie Utrecht dit in IPO-verband bij LNV aangekaart. Particulier natuurbeheer is nu ook mogelijk in landinrichtingsprojecten.
5d. Klantvriendelijkere uitvoering van het programma beheer en vermindering van de administratieve lasten	deels uitgevoerd	De provincie Utrecht heeft deelgenomen aan het landelijke DLG-project ter verbetering van de aanvraagbegeleiding en vermindering van de administratieve lasten. Op een belangrijk aantal punten zijn inmiddels verbeteringen aangebracht. DLG en het provinciaal aanspreekpunt particulier natuurbeheer werken hierbij zoveel mogelijk samen en geven daarbij begeleiding op maat. Er is vooral behoefte aan zogenaamde persoonlijke "keukentafelgesprekken". Op het gebied van de administratieve lasten is nog wel wat te verbeteren. Dit komt in de nieuwe notitie aan de orde bij het aspect vergunningverlening.
6. Provincie vult subsidies van de Subsidieregeling natuurbeheer aan.	uitgevoerd	Onder bepaalde voorwaarden kan de provincie rijkssubsidies tot een bepaald maximum aanvullen. Hiertoe zijn de beleidsregels particulier natuurbeheer in 2004 (GS, 14 september 2004) herzien.
7. Provincie subsidieert beheersplannen natuur van particuliere grondeigenaren	uitgevoerd	Hiertoe zijn de beleidsregels particulier natuurbeheer in 2004 aangepast (GS, 14 september 2004).
8. Provincie gaat ruimhartig om met afrondingswensen particuliere landgoederen	deels uitgevoerd	Hiertoe zijn er vanaf 2002 in overleg met het Utrechts Particulier Grondbezit verkenningen uitgevoerd. Afrondingswensen van particuliere landgoederen, maar ook van terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties worden verwerkt in het op te stellen provinciale beleidskader ombuiging van minder verwerving naar meer beheer (zie ook 2).
9. Provincie investeert in het nog actiever benaderen en stimuleren van particulieren (acquisitie).	deels uitgevoerd	Voor zover mogelijk binnen de beschikbare formatie van 0,8 fte is op diverse wijzen particulier natuurbeheer gepromoot. Dit vindt plaats door actieve benadering (persoonlijke gesprekken) en door middel van informatieverstrekking, bijvoorbeeld via de nieuwsbrief particulier natuurbeheer en de folder "Van landbouw naar natuur" die overigens in brede kringen werd gewaardeerd. Vanaf 2005 wordt bezien op welke wijze DLG hierbij een intensievere rol kan vervullen. Ook dit wordt nader uitgewerkt in het provinciale beleidskader van minder verwerving naar meer beheer.
10. Provincie investeert in ondersteuning van en beschikbaar stellen van kennis op het gebied van beheer aan grondeigenaren. Dit vindt plaats via het professionaliseren van	deels uitgevoerd	De provincie kiest voor een efficiënte inzet van middelen en menskracht. Het fenomeen particulier natuurbeheer heeft ertoe geleid dat een veelheid aan intermediairen, contactpersonen, coördinatoren, verenigingen, stichtingen en belangenorganisaties hierbij een rol opeisen. Dit kan leiden tot een ongewenste sterk versnipperde organisatie

Bijlage 1 notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer
 Versie 5 datum 15 december 2004

intermediaire organisaties of het ondersteunen van verenigingen en grondeigenaren door andere organisaties.		van het particuliere natuurbeheer, waarbij veel onderlinge afstemming moet plaatsvinden. Dit leidt tot onnodige kosten. Daarom kiest de provincie voor een eenvoudige en gebundelde aanpak. Voor acquisitie, begeleiding, voorlichting, aanvraagbegeleiding en advisering spelen het provinciaal aanspreekpunt en DLG een belangrijke rol. Hierbij hebben beide partijen eigen accenten; hierover zijn werkafspraken gemaakt. Belangenorganisaties kunnen natuurlijk ook rollen vervullen. Veelal treden zij dan op als belangenbehartiger of als adviseur met een eigen insteek en verantwoordelijkheid ten opzichte van de achterban. De kosten hiervoor moeten verrekend worden met de particuliere opdrachtgevers. Planvorming kan worden gefinancierd vanuit de inrichtingssubsidie. In specifieke gevallen kunnen partijen op ad hoc basis (projectbasis) subsidie krijgen voor acquisitie, het peilen van belangstelling en het professionaliseren (bijv. door het geven van een cursus). Uitdrukkelijk geeft de provincie voorkeur aan het financieel ondersteunen van uitvoeringsgerichte projecten waar tastbare natuuresultaten worden gehaald.
11. Provincie stimuleert samenwerking tussen beheerders en ondersteunende organisaties.	deels uitgevoerd	De verschillende intermediaire organisaties (belangenorganisaties) zoals het UPG, Bosgroepen, Natuurlijk Platteland West en de GLTO hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de samenwerking met hun achterban. De provincie kan hierbij in specifieke gevallen faciliteren met kennis of middelen, bij voorkeur voor de uitvoering van concrete projecten. De provincie verwacht dat een kostenverrekening plaats vindt tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers. Kostenverrekening kan mogelijk plaatsvinden via de begroting van inrichtingsprojecten.
12. Provincie bevordert dat gemeenten meewerken aan bestemmingsplanwijzigingen die nodig zijn voor de realisatie van nieuwe natuur.	niet meer nodig	De SN is op diverse punten aangepast, Hierdoor is er meer duidelijkheid gekomen over de benodigde planologische procedures en de hiervoor beschikbare termijnen. Vooralsnog zijn er geen knelpunten bekend. Een brochure wordt vooralsnog niet noodzakelijk geacht.
Stimuleren agrarisch natuurbeheer		
1. De provincie bevordert dat via de evaluatie van het Programma beheer in 2003 de subsidieregeling natuurbeheer aantrekkelijker wordt gemaakt.	uitgevoerd blijft wel aandachtspunt	De provincie Utrecht heeft in IPO-verband bijgedragen aan de evaluatie en aanpassingen van het programma beheer. Op een aantal punten zijn er verbeteringen in de regeling en bij de aanvraagbegeleiding door DLG (en de provincie) aangebracht. Er zijn echter nog steeds verbeterpunten in de regelingen. In IPO-verband wordt hier nog steeds aandacht voor gevraagd.
1a. Zekerheid voor middelen op lange termijn	niet haalbaar	De provincies hebben bij LNV gepleit voor continuïteit van de middelen. Dit past bij een betrouwbare overheid. In de begroting van LNV is aangegeven welke bedragen er de komende jaren beschikbaar zijn voor de realisatie van de EHS. Helaas kunnen er in een tijd van bezuinigingen geen keiharde garanties gegeven worden over toekomstige vergoedingen.
1b. Verhoging van vergoedingen	Niet noodzakelijk	De hoogte van de vergoedingen is gebaseerd op de derving van productie, omdat agrarisch natuurbeheer op landbouwgronden plaatsvindt. Deze vergoeding wordt periodiek aangepast aan de prijsontwikkelingen binnen de landbouw. Vanaf 2005 wordt de beheersvergoeding in

Bijlage 1 notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer
 Versie 5 datum 15 december 2004

		sommige gebieden verlaagd, vanwege het vervallen van de component probleemgebiedvergoeding (de zogenaamde bergboerencomponent), omdat sommige gebieden niet aan de door Europa gestelde criteria voldoen. Tot nu toe waren partijen in het algemeen tevreden met de hoogte van de vergoedingen
1c. Klantvriendelijkere uitvoering van het programma beheer en vermindering van de administratieve lasten	deels uitgevoerd	De provincie Utrecht heeft deelgenomen aan het landelijke DLG-project ter verbetering van de aanvraagbegeleiding en vermindering van de administratieve lasten. Op een belangrijk aantal punten zijn inmiddels verbeteringen aangebracht.
2. Provincie vult SAN-subsidie aan.	niet noodzakelijk	De hoogte van de beheersvergoedingen is toereikend.
3. Provincie subsidieert beheersplannen (bedrijfsnatuurplannen)	uitgevoerd	De Stichting Landschapsbeheer Utrecht krijgt in het kader van het Coalitieakkoord 2004-2007 tijdelijk tot en met 2007 jaarlijks een exploitatiesubsidie voor het stimuleren en begeleiden van agrarisch natuurbeheer en de weidevogelcoördinatie. Met deze middelen kunnen bedrijfsnatuurplannen worden opgesteld.
4. Provincie investeert in nog actiever benaderen/stimuleren (acquisitie) van boeren en agrarische natuurverenigingen. De provincie kan ook anderen hiertoe in staat stellen.	uitgevoerd	De provincie heeft dit gedelegeerd aan de Stichting Landschapsbeheer Utrecht.
5. Provincie investeert in ondersteuning van en beschikbaar stellen van kennis op het gebied van beheer aan grondeigenaren. Dit vindt plaats via het professionaliseren van intermediaire organisaties of het ondersteunen van verenigingen en grondeigenaren door andere organisaties.	deels uitgevoerd	<p>De provincie kiest voor een efficiënte inzet van middelen en menskracht. Het fenomeen agrarisch natuurbeheer heeft ertoe geleid dat een veelheid aan intermediairen, contactpersonen, coördinatoren, verenigingen, stichtingen en belangenorganisaties hierbij een rol opeisen. Ook dit kan leiden tot een ongewenste sterk versnipperde organisatie van het agrarische natuurbeheer, waarbij veel onderlinge afstemming moet plaatsvinden. Dit leidt tot onnodige kosten. Daarom kiest de provincie voor een eenvoudige en gebundelde aanpak. Voor acquisitie, begeleiding, voorlichting, aanvraagbegeleiding en advisering spelen het Landschapsbeheer Utrecht en DLG een belangrijke rol. Hierbij hebben beide partijen eigen accenten. Het is de bedoeling dat Landschapsbeheer Utrecht kennis en tijd beschikbaar stelt aan de verschillende agrarische natuurverenigingen. De provincie zal hiertoe met ingang van 2005 prestatie-afspraken met Landschapsbeheer Utrecht maken. Hierin kan ook worden vastgesteld welke resultaten met het agrarisch natuurbeheer moeten worden bereikt.</p> <p>De provincie organiseert 6 x per jaar het platform agrarisch natuur- en landschapsbeheer. In dit platform wordt ervaring en kennis uitgewisseld. De provincie heeft de oprichting van agrarische natuurverenigingen gefaciliteerd met het beschikbaar stellen van kennis en financiële middelen.</p> <p>Belangenorganisaties kunnen natuurlijk ook rollen vervullen. Veelal treden zij dan op als belangenbehartiger of als adviseur. De kosten hiervoor moeten verrekend worden met de opdrachtgevers. In specifieke gevallen kunnen partijen op ad hoc basis (projectbasis) subsidie krijgen voor acquisitie, het peilen van belangstelling en het professionaliseren (bijv. door het geven van een cursus). Uitdrukkelijk geeft de provincie voorkeur aan het financieel ondersteunen van uitvoeringsgerichte projecten</p>

